

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»

Циклова комісія екологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Закарпатського
лісотехнічного фахового коледжу

Михайло ЛИПЧЕЙ

«31» 08 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань *10 Природничі науки*

Спеціальність *101 Екологія*

Освітньо-професійна програма *Екологія та охорона навколишнього середовища*

Освітньо-професійний ступінь *фаховий молодший бакалавр*

м. Хуст, 2023 р.

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «*Вступ до спеціальності*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія та охорона навколишнього середовища» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 101 «Екологія»

Розробник програми: С.І.Солдатенко, викладач вищої категорії

Розглянуто та затверджено на засіданні *циклової комісії екологічних дисциплін*

Протокол від «29» 08 2023 р. № 1

Голова циклової комісії С.І.Солдатенко

«29» 08 2023 р.

Схвалено методичною радою Закарпатського лісотехнічного фахового коледжу

Протокол від «30» 08 2023 р. № 1

Голова методичної ради Юрій МОРОЗ

«30» 08 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни *«Вступ до спеціальності»* складена відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія та охорона навколишнього середовища» підготовки *фахового молодшого бакалавра* спеціальності 101 "Екологія" .

Навчальна дисципліна "Вступ до спеціальності" знайомить студентів із специфікою навчального процесу та навчальним планом підготовки за спеціальністю " Екологія", формує початкову уяву про специфіку майбутньої професійної діяльності, а також дозволяє зрозуміти місце і значення наступних навчальних дисциплін для формування професійних знань та умінь.

Міждисциплінарні зв'язки: географія, фізика, загальна екологія, ландшафтна екологія, моніторинг довкілля, заповідна справа, геохімія довкілля.

Програма складається з таких змістових модулів:

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Спеціальність " Екологія"

Тема 1.1. Мета і завдання дисципліни.

Тема 1.2 . Структура системи вищої та фахової передвищої освіти в Україні.

Тема1.3. Система екологічної освіти в Україні.

Тема1.4. Структура та функції державних органів з екології та охорони навколишнього середовища.

Змістовий модуль 2. Основи професійної майстерності

Тема1.5. Основні елементи понятійно-термінологічного апарату екології.

Тема 1.6. Аспекти взаємодії суспільства з природою.

Тема 1.7. Сучасні екологічні проблеми довкілля.

Тема 1.8. Основні забруднювачі довкілля.

Тема 1.9. Господарська діяльність, антропогенні зміни мікроландшафту та мезоландшафту.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою курсу «Вступ до спеціальності» є: формування уявлень про свою професію, майбутню діяльність, шляхи досягнення професійного вдосконалення в ній, формування початкових знань на базі основного понятійно-термінологічного апарату екології, які дали б можливість не тільки сформувати знання, уміння і навички з основної дисципліни своєї спеціальності, але також зрозуміти значення всього переліку нормативних, фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін для формування своїх професійних знань, отримання початкових умінь для ухвалення самостійних рішень.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- Під час вивчення даної дисципліни перед студентами ставляться наступні *завдання*:

1. Ознайомлення з системою підготовки фахівців у ВНЗ.
2. Ознайомлення з навчальними планами спеціальності з метою цілісного уявлення про формування знань, раціонального планування своєї підготовки; переконатися в тісному зв'язку всіх дисциплін, їх значенні для формування професійної майстерності.

3. Формування початкових знань з екології. Засвоїти ключові поняття з екології, дослідити етапи становлення поняття екології і його подальшу трансформацію. Зрозуміти причини багатозначності означень того або іншого поняття, уміти пояснювати істотну різницю між означеннями окремих понять, знати історію розвитку своєї спеціальності, перші наукові роботи і навчальні посібники, ознайомитися з міжнародним досвідом підготовки фахівців. Оволодіти початковими навичками ухвалювати самостійні рішення

4. Ознайомлення з моделлю фахівця і шляхами послідовного здобуття знань, кваліфікаційними вимогами до фахівця екологічної спеціальності,

усвідомлення ролі і значення тестового контролю і рейтингової оцінки знань як найбільш оптимальної форми забезпечення отримання знань.

5. Вивчення організації і структури державної служби – Міністерства екології і природних ресурсів України, а також існуючих служб в інших країнах світу.

6. Засвоєння елементів наукових досліджень, які б дозволили на високому кваліфікаційному рівні використовувати їх для формування своєї професійної діяльності.

7. Уявлення про забезпеченість професійної підготовки навчальною і науковою літературою як в Україні, так і за її межами, з метою плідної самостійної роботи з формування знань відповідно до кваліфікаційних вимог до фахівця з екологічної спеціальності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти мають отримати наступні компетентності та програмні результати навчання:

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Прагнення до охорони та збереження навколишнього середовища.

СК01. Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.

СК02. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище.

СК04. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

СК10. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

СК11. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів.

СК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних та транскордонних екологічних проблем.

РН 2. Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності.

РН 4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати

- специфіку підготовки фахівця-еколога ;
- кваліфікаційні вимоги до фахівця екологічної спеціальності;
- ключові поняття з екології;
- сучасні напрями розвитку екологічних знань;
- міжнародні організації, що займаються екологічними програмами і самі програми;
- навчальний план і структуру підготовки фахового молодшого бакалавра з екології;
- аспекти взаємодії суспільства і природи.

вміти:

- працювати з підручниками, посібниками, мати початкові навички написання курсових робіт;
- раціонально планувати свою підготовку із врахуванням тісного зв'язку всіх дисциплін;
- приймати самостійні рішення щодо екологічних проблем і задач.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 години, 1 – кредит нац.; ECTS – 45 год., 1,5 кредитів.

2. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	всього	у тому числі:			всього	у тому числі:		
		лекції	практичні	с.р.с.		лекції	практичні	с.р.с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Спеціальність " Екологія"								
<u>Тема 1.1</u> Мета і завдання дисципліни.	2	2	-	-	-	-	-	-
<u>Тема 1.2</u> Структура системи фахової передвищої та вищої освіти в Україні.	5	4	-	1	-	-	-	-
<u>Тема 1.3</u> Система екологічної освіти в Україні.	5	2	2	1	-	-	-	-
<u>Тема 1.4</u> Структура та функції державних органів з екології та охорони навколишнього середовища.	5	2	-	3	-	-	-	-
Разом змістовий модуль 1	17	10	2	5	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основи професійної майстерності								
<u>Тема 1.5</u> Основні елементи понятійно-термінологічного апарату екології.	4	2	-	2	-	-	-	-
<u>Тема 1.6</u> Аспекти взаємодії суспільства з природою.	8	4	2	2	-	-	-	-
<u>Тема 1.7</u> Сучасні екологічні проблеми довкілля.	4	2	-	2	-	-	-	-
<u>Тема 1.8</u> Основні забруднювачі довкілля.	6	2	2	2	-	-	-	-
<u>Тема 1.9</u> Господарська діяльність, антропогенні зміни мікроландшафту та мезоландшафту.	6	4	-	2	-	-	-	-
Разом змістовий модуль 2:	28	14	4	10	-	-	-	-
Всього годин:	45	24	6	15	-	-	-	-

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Спеціальність «Екологія»

Тема 1.1. Мета і завдання дисципліни.

Мета і задачі курсу. Програмні та кваліфікаційні вимоги до фахового молодшого бакалавра.

Тема 1.2. Структура системи фахової передвищої та вищої освіти в Україні. Ступенева система вищої освіти в Україні.

Освітні та освітньо-професійні рівні фахової передвищої освіти в Україні. Ліцензування, акредитація ОПП.

Тема 1.3. Система екологічної освіти в Україні.

Мета, основні завдання та напрямки екологічної освіти. Значення громадськості та громадських об'єднань у реалізації завдань екологічної освіти.

Система підготовки фахівців екологів в Україні. Що повинен уміти з екології галузевий фахівець. Зміст ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Тема 1.4. Структура та функції державних органів з екології та охорони навколишнього середовища.

Міністерство екології та природних ресурсів України (структура, діяльність).

Змістовий модуль 2. Основи професійної майстерності

Тема 1.5. Основні елементи понятійно-термінологічного апарату екології.

Поява терміну «екологія» та його означення. Структура науки «Екологія». Основні терміни і визначення.

Тема 1.6. Аспекти взаємодії суспільства з природою.

Етапи взаємодії суспільства і природи.

Географічні, геологічні, біологічні, технологічні та економічні аспекти взаємодії суспільства і природи.

Тема 1.7. Сучасні екологічні проблеми довкілля.

Поняття антропогенного чинника, локальних змін біоти та глобальних катаклізмів.

Тема 1.8. Основні забруднювачі довкілля.

Гази - забруднювачі навколишнього середовища. Атмосферний пил, як забруднювач навколишнього середовища.

Тема 1.9. Господарська діяльність, антропогенні зміни мікро-ландшафту та мезоланд-шафту.

Поняття державних ландшафтів, знищених видів і угруповань. Формування мережі заповідних територій. Концепція охорони природи. Урбоекосистеми.

4. Методи контролю

Контроль знань проводиться постійно і поділяється на три види: вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний – проводиться у формі усного опитування на початку вивчення дисципліни для стимулювання здобувачів освіти та перевірки якості опанованого матеріалу на знання основних понять попередньо вивчених дисциплін.

Поточний контроль знань здобувачів освіти з дисципліни «Вступу до спеціальності» здійснюється в ході всіх видів занять за формою, яку обирає викладач. Результати поточного контролю відображаються в журналі обліку навчальних занять.

Перевірка опанування навчального матеріалу здійснюється такими методами: усне експрес-опитування на початку заняття, письмові контрольні роботи, виконання завдань самостійної роботи, модульна контрольна робота та підсумковий диференційований залік.

Підсумковий контроль спрямований на визначення рівня опанування здобувачами освіти всього матеріалу дисципліни. Він проводиться у формі диференційованого заліку за кредитно-модульною системою оцінювання знань.

Диференційований залік письмовий. Оцінювання знань здійснюється за 100 – бальною шкалою. Підсумкова оцінка виводиться на основі суми балів, отриманих студентами протягом семестру за всі види робіт згідно «Положення про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу у ВСП «ЗЛФК НЛТУ України».

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностика успішності навчання здійснюється за допомогою:

- попереднього, поточного, періодичного, підсумкового контролю знань;
- індивідуальної перевірки;
- фронтальної перевірки;
- тестового контролю;
- модульних контрольних робіт;
- доповіді;
- реферати;
- екзаменаційні білети;
- бесіди, диспути.

6. Рекомендована література

Основна:

1. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С. Основи екології. – К.: Либідь, 2004.– 408 с.
2. Білявський, Г. О. Практикум із загальної екології [Текст] : навч. посіб. / Г. О. Білявський, Р. С. Фудчуй. — К. : Либідь, 1997. — 160 с.
3. Петрук В.Г. Вступ до фаху: курс лекцій / В. Г. Петрук. — Вінниця : ВНТУ, 2008. — 226 с.
4. Франчук, Г. М. Екологія. Вступ до фаху: Конспект лекцій для студентів спеціальності 7.070801 "Екологія та охорона навколишнього середовища" / Г. М. Франчук, В. М. Ісаєнко. — К. : НАУ, 2003. — 100 с
5. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. – Львів: Афіша, 2000 – 272 с.
6. Назарук М.М., Койкова І.Б. Екологічний менеджмент. - Львів: Еней.
7. Мусієнко М. М. та ін. Екологія: Тлумачний словник. – К.: Либідь, 2004. – 376 с.

Додаткова:

8. Закон України про фахову передвищу освіту.
9. Основні напрямки державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. – К., 1999.
10. Шевчук В., Білявський Г. Неосферогенез і гармонійний розвиток. – К., 2002..
11. Екологічний паспорт Закарпатської області за 2022 р.
https://ecozakarp.at.gov.ua/wp-content/nd/2022_ecopasport.pdf